

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENE

Cene inseratov:
Enostopna petina vrsta
mal oglas po Din 1'30 in
Din 2'—, večji oglas nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6'—.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.
Poštnina plačana v polovici.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Uredništvu telefon 50, upravnštva 528.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Pravi vzroki krize.

Javnost ne razume, zakaj je morala Davidovičeva vlada odstopiti. Saj ni bilo za njen odstop, ako se odobrava njen program, in ta se odobrava, nobenega stvarnega razloga. Nihče ne bo verjel, da je bil odstop vojne ministra dejanski vzrok za vladno krizo. Demisijski vojne ministra ni bil noben vzrok, pač pa je bil samo iskan in narejen povod, da bi se moglo načeti vprašanje vladne krize. Noben ustavni faktor se nikdar ni izrazil proti programu, ki ga je vlada dosledno izvajala, ne parlament, v katerem je imela vlada za svoj program in svojo politiko nepobitno veliko večino, pa tudi drugi ustavni faktor se nikdar, tudi povodom vladnega odstopa ni izrazil, da je proti programu in politiki Davidovičevega kabineta. Prebivalstvo po vsej državi pa že celo ne, tako da moremo mirno trditi, da sta program in delovanje Davidovičeve vlade predstavljala voljo velikanske večine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Na tem dejstvu tudi ne spremeni prav nič dejstvo, da so imeli radikali toliko in toliko več mandatov v narodni skupščini kakor druge srbske stranke. V razmerju srbskih mandatov v narodni skupščini je bila samo izražena volja srbskega naroda pri zadnjih volitvah, ki se niso vršile v znamenju sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci, marveč so pomenile samo zbiranje nacionalnih moči vseh imenovanih treh narodov. Pri tem pa niti ne upoštevamo, kako je radikalna stranka došla do svojega števila mandatov, in ne vprašamo, če je sedanje število radikalnih mandatov tudi resnično ogledalo volje vseh volivcev, ki so glasovali za radikalno stranko. Vsi, ki poznajo danes voljo srbskega naroda, potrjujejo, da tudi velik del srbskega, prej za radikalno stranko usmerjenega ljudstva, odobrava in pozdravlja odločni nastop Davidovičeve vlade proti korupciji in politiko narodnega sporazuma.

Zakaj je potem prišlo do vladne krize? Intrige korupcionistov, odgovarja javnost. To je že res, da se je vsled intrige dosegel odstop vlade sporazuma in poštenosti. Toda za to stvarjo tiči globlji vzrok. Kako pa so mogli korupcionisti s svojimi intrigami uspeti, ko se vendar iz celega poteka vladne krize jasno vidi, da ni bilo za vladno demisijo nobenega stvarnega razloga take narave, ki bi bil proti programu in politiki Davidovičevega kabineta? Mar je bil kdo, ki ni sam korupcionist in ki želi borbo proti korupciji, za korupcijo? Tega ne bo noben resen politik trdil. Je-li morda kdo od merodajnih faktorjev verjel izmišljotinam opozicijskih korupcionistov o koruptivnih manipulacijah članov sedanje vlade? Vsakemu je jasno, da so si take in podobne stvari izmišljevali opozicijski politiki minoriteta, ki so nesposobni za velike politične poteze in se izživljajo zgolj v takih političnih trikih, ki jim morejo verjeti in nasedati le politični backi kakor slepo verujoči čitatelji kakkega »Slovenskega Naroda«.

Globlji in pravi povod, da se je sedanja vladna kriza brez stvarnega razloga inscenirala, oziroma da je ta inscenacija uspela, ima popolnoma drugo ozadje, ki se je že dalje časa občutilo in je dajalo povod za številna ugibanja in polemiko v javnosti, pa mu vendar nihče ni pogledal jasno v lice.

Hrvatskemu narodnemu zastopstvu so se delale velike težave, ko je hotelo v parlament. Zakaj neki? Saj ga ni bilo prej tudi v centralističnih vrstah človeka, ki bi bil v javnosti izrazil le oddaleč željo, da naj Hrvate ostanejo v svoji politični abstinenca. Nasprotno je ves centralistični svet kričal in HRSS očital — in to po pravici — da ni šla v parlament.

Potem se je izrekla želja, da naj gre hrvatsko narodno zastopstvo v vladno, da bo prevzelo tudi odgovornost za vladno, ki jo podpira, ker sicer ni verovati v njegovo iskrenost. Dobro! Hrvatsko narodno zastopstvo je bilo takoj tudi v to pripravljeno in ni stavilo nobenih posebnih zahtev ali pogojev. Vlada sama je to želela in vendar HRSS ni mogla, ni smela v vladno. Zakaj? Opozicijsko časopisje si je

kakor vedno tudi v tem slučaju izmišljalo razne pretveze, kakor da HRSS ni hotela izpolniti vladnih pogojev in obratno da vlada ni hotela pristati na pogoje HRSS. Na vsem tem pa ni bilo prav nič resničnega. Niti vlada niti HRSS nista stavili nobenih pogojev. In vendar že designirani zastopniki HRSS niso smeli v vladno. Zakaj neki ne? Ne bomo zanikali, da je g. Radić s svojimi izjavami deloma dajal gradiva intrigantom za razpoloženje proti vstopu HRSS v vladno, res pa je tudi, da je dajal g. Radić take izjave, ki so morale končno vsakega, ki mu je do sporazuma, zadovoljiti, izjave, ki si jih je moral sprično preteklosti Radićeve stranke vsak Srb in monarhist le želeli. Te Radićeve izjave so bile v Radićevi politiki evolucija, ki se je skokoma približala željam tistih, ki so prej njegovo politiko obsojali in krivili prej HRSS, da ne pride do potrebnega sporazuma in jo vsled tega dolžili protidržavnosti. Vsakdo bo moral priznati, da HRSS sprično svoje preteklosti več ni mogla storiti in to v tako kratkem času. Kdor bi v tem času od nje več zahteval, ta je političen idiot! Meni-li kdo, da bo kaka politična stranka, tako velika kot HRSS, napravila harikiri? Zakaj torej HRSS vendar ni smela v vladno? Saj vendar nihče ne more izključevati Hrvatov od sodelovanja za sporazum, komur je za sporazum, ker brez Hrvatov je sporazum ravnotako nemogoč kakor brez Srbov in brez Slovencev! Ako se izključuje Hrvate in se misli, da jih more nadomestiti srbska radikalna stranka, potem je to le dokaz, da se sporazuma ne mara in se želi le, da slejkoprej dominira srbski narod — četudi proti boljši volji srbskega naroda samega. Če bi bili v Davidovičev kabinet vstopili tudi Hrvati, potem bi bilo za centralistične in

hegemonistične frazerje v vladi preveč ne-Srbov. Pašić govori danes ob vladni krizi, da je za politiko sporazuma, istočasno pa ponavlja frazo o narodnem edinstvu. Če smo po njegovi teoriji vsi en narod, zakaj pa potem ne bi smeli Hrvati v vladno? Mi smo že davno spregledali in v pravi luči pokazali lažno pretvezo o narodnem edinstvu. Za njo se ne skriva drugače kakor velikosrbska, hegemonistična in imperialistična ideja, ki onemogoča sporazum. Kadar se hoče uveljaviti ideja srbske hegemonije, tedaj se kriči o narodnem edinstvu, kadar pa bi bilo treba istim ljudem v praksi pokazati, da tudi res sami verujejo v en narod, pa izključujejo Hrvate, ker bi potem Srbi ne dominirali, ne prevladovali, ne komandirali. In ko se je našla v Srbiji trezna in poštena strankarska skupina, ki ji država ni prazna publika, ki vidi potrebo sporazuma in katere politiko narodnega sporazuma odobrava velika večina srbskega naroda, tedaj se tudi tej stranki onemogoča skupaj s Hrvati in Slovenci ter hrvatskimi muslimani delo za sporazum. Kdo more navesti drug dejanski vzrok za demisijo Davidovičeve vlade? Vsi drugi razlogi, ki se navajajo, so le pesek v oči. Sporazuma nočejo, ker hočejo srbsko hegemonijo. Zato pa tudi nihče ne verjame Pašiću, da je za sporazum, marveč je jasno, da bodo Pašićevi radikali vse storili, kar morejo, da sporazum onemogočijo. Zato tudi slejkoprej ne verjememo, da je z njimi možna koncentracijska vlada v smislu deklaracije in programa Davidovičeve vlade. Če kljub temu dobi volilno vladno kak Pašićanec, potem vemo, da nismo v parlamentarni monarhiji v kateri odloča tudi ljudska volja, marveč v srbsko-hegemonistični državi.

Vladno stališče glede koncentracije.

PAŠIĆEVA IZJAVA ZA KONCENTRACIJSKO VLADO PRETVEZA. — PAŠIĆ, DR. KOROŠEC, DR. SPAHO, DR. KUMANUDI, PODTAJNIK CEMOVIĆ, LJUBA JOVANOVIĆ IN SV. PRIBIČEVIĆ NA DVORU. — NIHČE SE NI DOBIL MANDATA ZA SESTAVO KONCENTRACIJSKE VLADE. — POLOŽAJ V ROKAH KRONE.

Belgrad, 14. okt. (Izv.) Predpoldne sta prispela v Belgrad z brzovlakom zastopnika HRSS dr. Maček in dr. Krnjević. Takoj sta stopila v stik z dr. Korošcem, nato pa z dr. Spahom. Vsi štirje so se podali v predsedništvo vlade, kjer sta dr. Maček in dr. Krnjević sprejela poročila o povodu krize in o stanju kritičnega položaja.

Vtisi, ki so jih dobili v političnih krogih predpoldne, so govorili v prilog doseadanje vlade in to zato, ker se smatra, da se bo položaj razvil v smeri koncentracije, ker je to izrečna kraljeva želja, kar je na glasu tudi v sami večerajšnji motivaciji vlade. V predsedništvu vlade je bila seja s hrvatskimi zastopniki, na kateri so razpravljali o položaju in vlada je z ozirom na novo stanje, v katero je prišla, zavzela stališče, da se sprejmejo v kombinaciji vsi oni, ki so za sporazum in za pobijanje korupcije, z eno besedo vse one stranke, ki pristajajo na politiko, kakor jo je inavgurirala in začela izvajati dosedanja vlada.

S tega sestanka je odšel Davidović na dvor, da obvesti kralja o stališču vlade. Po tej avdienci so se pričela posvetovanja na dvoru. Prvi je bil pozvan na dvor ob pol 11. g. Pašić kot predsednik radikalnega kluba. Pašićeva avdiencia je trajala eno uro. Verjaje, ki so krožile o Pašićevi avdienci so mnogoštevilne. Tako se je zvedelo, da je Pašić naglasil, da je pripravljen sprejeti solucijo koncentracijske vlade s tem, da se umakne in da ostane v rezervi za vsak slučaj, če pride do homogene radikalne vlade.

Po Pašićevi avdienci je bil ob 12. obed v dvoru v čast jeruzalemskega patriarha. Obeda so se udeležili poleg ostalih delegatov od strani vlade dr. Korošec, Davidović in dr. Marinković. Ko je bil obed končan, je bil prvi pozvan na dvor dr. Anton Korošec kot zastopnik SLS. Avdiencia je trajala od 2. do pol 4. O tej avdienci dr. Korošec ni dal nobenega poročila, ampak se je držal rezervirano, kakor tudi ostali načelniki, ki so bili sprejeti na dvoru.

Po dr. Koroševi avdienci je odšel v dvor dr. Spaho kot načelnik JMO. Za

njim dr. Kosta Kumanudi kot zastopnik demokratskega kluba, dalje državni podtajnik v notranjem ministrstvu Marko Cemović. Za njim Jovanović kot predsednik narodne skupščine, končno Svetozar Pribičević kot vodja samostojnih demokratov.

Ker so končana vsa posvetovanja, se smatra vobče, da se bo pristopilo k stvarnemu reševanju krize.

Kar je najvažnejše, nocoj še ni bil nobeden določen za mandatari krone. Kdo bo mandatari krone, še ni gotovo.

Kolikor se more presoditi položaj, se zdi, da bo jutri ponuden Davidoviću mandat za sestavo koncentracijske vlade. Ta rešitev se pričakuje tembolj, ker je krona sama do danes naglašala svojo opredelitev v smeri politike doseadanje vlade. Dosedanja vlada je vodila politiko sporazuma in pobijala korupcijo in delala v skupščini. Smatra se, da današnji vladi ni treba, ako se zahteva njeno razširjenje, razbijati kombinacijo sedanje vladne bloka, če tudi bi radikali onemogočili razširjenje.

Zato je največ verjetnosti, ki vlada v političnih krogih, v tem, da bodo morali radikali sprejeti rešitev s koncentracijo vlade, ker bi se sicer dogodilo, da bo doseadanje vlada ponovno vpostavljen. Kralj je dal danes radikalom na znanje, da želi koncentracijsko vladno in od radikalov odvisi ali jo sprejmejo, in na ta način izkoristijo možnost, da sodelujejo pri sporazumu, redu, miru in zakonitosti in pobijanju korupcije ali pa bodo nosili odgovornost za novi položaj.

Zanimivo je naglasiti, da stoje radikali vendar na stališču, da je treba vladno bloka onemogočiti. To hočejo izpeljati na ta način, da bodo delali lake neprilike sestavi koncentracijske vlade, da bo vsa ideja sporazuma v krizi. Radikali stremijo za tem, da dobe volilno vladno homogene radikalne stranke. Prepričani so, da bodo uspeli s svojimi intrigami in da bodo krono zato pridobili. Kakor se dosedaj vidi, je ves položaj v rokah krone. Izključno od

njene odločitve za ali proti sporazumu odvisi usoda današnjega položaja.

Med radikali so se vršila posvetovanja ves dan. Radikalni klub je imel svojo sejo. Pašić je poročal o svoji avdienci in dejal v odboru, da je kroni izrazil, da pristane na koncentracijo pod pogoji, da se sprejmejo zakoni, ki so sedaj na dnevnem redu. Nato je poročal o zakonu o poljedelskih kreditih in o zakonu, ki ga sedanja vlada ni imela na programu, to je tiskovni zakon. Zanimivo je vendar, da je v pravo razmotrivanje položaja vključiti okolnost, da je Pašić rekel v ožjem krogu — ne ve se, ali je to res ali ne — tole: Rekel sem kralju, da ne morem sprejeti mandata, pač pa bo predsednik skupščine označil osebo, ki bi prevzela mandat.

Te besede tolmačijo v radikalnih krogih tako, kot da je bil Pašiću ponujen mandat. Toda, ker se krona izraža osebno, ki so bile v avdienci, da hoče, da se ustvari koncentracija, se zdi, da je nemogoče, da bi bil Pašiću ponujen mandat. Po obedi so bili na Pašićevem stanovanju Krsta Miletić, Srškić, Jovanović in drugi radikalni prvaki, ki so se dogovorili, kaj bo Jovanović poročal na dvoru. Sklepi so tajni. Radikali nočejo javnosti ničesar povedati, ker se ne ve, ali bo krona sprejela ono rešitev, katero bo Jovanović predlagal kralju. Pribičević, ki pri vseh teh dogodkih ne bo vzel v poštev in se z njim vrše razgovori le iz formalnosti, vidi sebe in svojo stranko v neprijetnem položaju. Popoldne je prišel na Pašićevo stanovanje in se je hotel s Pašićem razgovarjati. V dobro poučenih krogih se trdi, da je Pašić Pribičeviću izjavil, da mu je žal, ker mu ne more v današnjem položaju pomagati, ker da ni nobene rešitve niti volilne vlade, ki bi ga mogla rešiti iz sedanjega kritičnega položaja in ga sprejeti v svojo sredo. Pribičević in njegovi pristaši so edini elementi, ki v današnjih dneh kažejo pesimistično fiziognomijo in ki iščejo za prošnjami pot, kako bi spravili položaj, v katerega so prišli po izdajstvu, ki so ga izvršili v rojstnem klubu in v rojstni stranki.

Vsi politični krogi so prepričani, da se bo politični položaj rešil najdalje do nedelje 19. oktobra, ker se mora v ponedeljek dne 20. oktobra sestati narodna skupščina, pa bodi si z vladno, ki bi sprejela delo v njej ali z vladno, ki bi ji naznanila, da se skupščina razpušča.

Stališče HRSS.

VLADNI BLOK OSTANE KOMPAKTEN.

Zagreb, 16. (Izv.) Današnji dan je prešel v presojevanju političnega položaja, ki je nastal z demisijo vlade Ljube Davidovića. Z jutranjim brzovlakom je prišel v Zagreb demokratski poslanec Gjoka Popović, ki je prinesel predsedstvu HRSS poročila, ki so v zvezi z demisijo vlade. Vršile so se dolge konference dopoldne in popoldne. Konferenc so se udeležili Popović, Radić, Predavec, inž. Košutić in dr. Lorković. Vaš dopisnik je zvedel, da je prihod Popovića v Zagreb v glavnem v zvezi s tem, da se izmenja mišljenje o nadaljnjem razmerju med strankami, ki so zastopane v vladi Ljube Davidovića in med HRSS. Na konferenci je bilo sklenjeno, da stranke vladnega bloka ostanejo kompaktne in edinstvene in da se ta kompaktnost obdrži za vsak položaj.

Vaš dopisnik je govoril s poslancem Popovićem, ki mu je izjavil: Jaz gledam na položaj pozitivno in smatram, da ga bo vladni blok rešil povoljno. Položaj je dober, rečem Vam, zelo dober. Prišel je v fazo, ko se postavlja vprašanje: ali — ali. Srednje se ne more zgoditi. O tem smo vsi na jasnem. Kar se tiče sedanjega položaja je g. Popović mišljenja, da z demisijo ni bil storjen protustavni akt, vendar pa je krona s svojim nastopom prevzela odgovornost za nastali položaj in njegove posledice. G. Popović je izjavil dalje: Če se nova vlada ne sestavi do ponedeljka, je to znak, da gremo v volitve.

Kakor je zvedel vaš dopisnik, sta našla dr. Maček in dr. Krnjević v Belgrad poročilo predsedstva HRSS za Ljubo Davidovića in ostale načelnike vladnih strank o stališču HRSS z ozirom na današnji politični položaj. Po teh informacijah bi imel

dr. Maček predložiti načelnikom vladnih strank sledeče tri možnosti glede izhoda iz sedanje krize:

1. Prekliče se demisijski, ki je neustaven in neparlamentaren akt.
2. Razširjenje sedanje vlade na ta način, da vstopijo v vladno HRSS in zemljoradniki, kot stranke, ki stoje na stališču sporazuma in vladne deklaracije.
3. Koncentracijska vlada brez Nikole Pašića, ki bi izvedla volitve, ker se koncentracija za revizijo ustave ne bi mogla sestaviti, ker je Nikola Pašić že prej zahteval razpust parlamenta in volivni mandat za utemeljevanjem, da so se stranke izneverile programu, na katerem so bile izvoljene, in da je zato treba konzultirati ljudstvo, da odobri novo politiko. Pašić se na podlagi svojega stališča ne more izjaviti za politiko sporazuma in revizijo ustave. Zato naj se najprej vrše volitve, katerih pa ne sme voditi Pašić, ker bi to značilo izzivanje državljanske vojne.

Izjave dr. Mačka in dr. Spaha.

Belgrad, 14. okt. (Izv.) Dr. Maček je po vrnitvi z daljše seje v predsedništvu vlade izjavil Vašemu dopisniku:

»Položaj je popolnoma jasn. Sedanja vlada je prevzela dva glavna posla: 1. da popolnoma izkorenini korupcijo in uvede red in zakonitost; 2. da dokonča to delo in pristopi k izvrševanju priprav za končni sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci. Vse to je bilo v pravem toku. Zakon proti korupciji je bil v odboru dovršen. Nosilci korupcije so bili obtoženi. Hrvati, Srbi in Slovenci so prepričani, da je sporazum nujen in blagotvoren. Brez razloga se je vmešaval drugi ustavni faktor in pozval vlado, v katero je imel zaupanje in ki je imela za seboj večino parlamenta in še večjo večino ljudstva, da odstopi. Posledica tega je v tem, da se onemogoči delo za izkoreninjenje korupcije in da bi bil po vsej priliki sporazum vržen tja, kjer je bil pred prihodom HRSS v skupščino. Kateri sile vplivajo, ne vem in ne maram izpraševati. Vidim pa, da se je korupcionizem posrečilo, da se otresejo odgovornosti in da si podaljšajo življenje, da spet široko odpro vrata korupciji in da okrepijo med Hrvati in Slovenci še prej mnogokrat proglašeno trditev, ki pa je poslednja dva meseca začela bledeti, da so Hrvati in Slovenci državljani druge vrste. Finančni minister je izjavil sledeče: Mi pristajamo na idejo koncentracije, ne odstopamo pa od programa, ki smo ga sprejeli. Ostanemo verni prejšnjemu stališču za sporazum in pobijanje korupcije in sprejememo k sodelovanju vsakega, ki se izjavi za te principe in ki je iskreno voljan sodelovati na našem programu. To se vidi iz utemeljitve naše ostavke.«

Odborova seja za invalidski zakon.

Belgrad, 16. oktobra. (Izv.) Dopoldne se je sestal odbor za proučevanje invalidskega zakona. V začetku seje je prečital predsednik Agatanović pismo ministra za socialno politiko, ki naznanja, da je vlada v ostavki, vsled česar se ne more seje udeležiti. Voja Lazić predlaga, da se seja nadaljuje in takoj preide na nadaljnjo razpravo. Proti temu govorita radikal dr. Maksimović in samostojni demokrat dr. Velja Popović. V imenu Jugosl. kluba je izjavil poslanec Franc Kremžar, da je invalidski zakon nujen. Parlamentarna večina je hotela to vprašanje rešiti v teh dneh. Priznava sicer, da bo delovanje odborovo postalo Sisičovo delo, če bi kdo hotel preprečiti delo tej večini. Toda tisti bo nosil odgovornost za to, če se invalidsko vprašanje sedaj ne bo rešilo. Zato je Jugosl. klub za to, da se seja vrši. — Prehod na dnevni red je bil sprejet z 11 glasovi parlamentarne večine proti 6 glasovom. Nato se je pričela načelna debata, v katero so posegli vsi navzoči in se izjavili za.

Samostojni demokrat dr. Velja Popović je kritiziral zakonski načrt, češ da ni poskrbel za materialno pomoč in za pokritje. — V imenu Jugoslovanskega kluba je govoril Jože Gostinčar, ki je pojasnil zgodovino zakona za invalide in očrtal bedo invalidov in opozoril manjšino pa posledice, če ta prepreči sprejetje tega zakona. Poslanec Franc Kremžar je podarjal, da je vlada prav točno poskrbela za materialno stran zakona, ki se uveljavi z novim proračunom. Vlada je hitro delala in rabila je dva meseca za ta načrt, ki se je sestavil v sporazumu z zastopniki invalidov. Iz rokava pa se zakonski načrti ne stresajo, kakor si misli pravnik dr. Velja Popović. Govorila sta dva Radičevca, ki sta izjavila, da je zakon v nevarnosti, ker je vlada odstopila. Vlada pa je odstopila, ker je predložila zakon proti korupciji.

Prihodnja seja bo jutri v petek ob 10. Vršilo se bo načelno glasovanje.

IZ DIPLOMATIČNE SLUŽBE.

Belgrad, 16. okt. (Izvir.) Dr. Janko Golias, ataše v zunanjem ministristvu, je s kraljevskim ukazom imenovan za atašea poslaništva na Dunaju.

Italija.

LIBERALNI DESNIČARJI POJDEJO Z VLADO.

Rim, 16. okt. (Izv.) Včeraj so se na Montecitorija sešli liberalni poslanci in senatorji, ki pripadajo desnici. Predsedoval je Salandra. Soglasno so sprejeli sklep, ki naglašja: popolno neodvisnost v izvrševanju parlamentarnega mandata, nedotakljivost temeljnih ustanov državne ustave, pričakovanje, da bo vlada zaradi gospodarske in finančne obnove naznotraj podvojila svoje delo za popolno pomirjenje duhov, za odpravo vsakega nasilja, za uveljavljanje zakonov nasproti vsem strankam in za vrnitev krajevnih oblasti v normalno življenje; temeljem teh vidikov hočejo liberalni poslanci in senatorji sedanjo vlado še dalje podpirati ter ustanove v parlamentu svojo lastno narodno-liberalno skupino.

SKLICANJE PARLAMENTA IN ODREDBE PROTI DRAGINJI.

Rim, 16. okt. Včeraj dopoldne se je pod Mussolinijevim predsedstvom sešel ministrski svet, ki je sklenil, da se skliče poslanska zbornica dne 12. novembra in par dni nato senat. — Potem se je ministrski svet pečal z odredbami proti naraščajoči draginji. Sklenili so, da se pri ministristvu za narodno gospodarstvo ustanovi poseben odbor, ki bo formuliral in predlagal protidraginjske odredbe. Odboru bo načeloval predsednik Udruženja italijanskih občin, člani bodo zastopniki glavnih mest, notranjega, finančnega, gospodarskega in prometnega ministristva ter pet v cenah izvedenih meščanov. Tudi po pokrajinah se ustanove protidraginjske komisije, ki jim bodo predsedovali prefekti. Prepove se izvoz rumene koruze do 31. dec. t. l. Predpisa se dve vrsti kruha: ljudski kruh, ki se mora prodajati po lastni ceni in luksuzni, ki mu je cena svobodna. Poleg tega je sklenil min. svet še nekatere druge odredbe v svrhu cenejših prehrane prebivalstva. — Za zgradbo stanovanj za državne uradnike se ustanovi Narodni zavod, ki dobi kredit do 500 milijonov lir. — Neapoljska mestna občina dobi za ceste in druga javna dela 150 milijonov lir, za zgradbo zdravih stanovanjskih hiš za ljudske sloje 60 milijonov lir in za šolske zgradbe 20 milijonov lir. Razen tega bo prispevala država neapoljski občini za pokritje bolniških stroškov, javno pomoč itd. deset let po 2 milijona lir letno.

ODREDBE POVODOM SV. LETA.

Rim, 16. okt. (Izv.) Vlada je sklenila razne odredbe povodom sv. leta, da obvaruje domače prebivalstvo pred podražitvijo stanovanj in živil. Notranji minister je sklical včeraj na posvetovanje zastopnike mestne občine ter zasnopnike fašistovskih, gospodarskih in strokovnih organizacij, jih obvestil o vladnih odredbah in jih prosil, naj sodelujejo z vlado, da se o priliki sv. leta ohrani na rimskih trgih ravnotežje.

»Z. R. III.« v Ameriki.

Newyork, 16. okt. (Izv.) Iz Washingtona poročajo: Dr. Eckenerju je najprej čestital predsednik Coolidge. V svojem govoru je predsednik naglašal, da pot, ki jo je napravil ZR III, ni navaden športni, ampak zgodovinski dogodek, ker se je prvič posrečilo zrakoplovu, zgrajenem na principu »laži kot zrak«, prepluti ocean. On občuduje nemško tehniko in je srečen, da je Amerika bila prva, ki je vzpostavila z Nemčijo normalne razmere.

Newyork, 16. okt. (Izv.) ZR III je dosegl Newyork v 79 urah 50 minutah. Končal je torej pot preko oceana v dobrem poldrugem dnevu.

Newyork, 16. okt. (Izv.) Dr. Eckener je preračunal, da je ZR III preletel 5066 milj dolgo pot.

FRANCOSKI PARLAMENT.

Pariz, 16. okt. (Izv.) Vlada je sklicala parlament na dan 12. novembra.

ANGLEŠKO-TURSKI SPOR.

Zeneva, 16. okt. (Izv.) Glavni tajnik Društva narodov je prejel brzojavko Mac Donaldovo, v kateri ga prosi, naj bi se svet Društva narodov takoj sestal, da razpravlja o obmejnem sporu med Anglijo in Turčijo v Iraku.

DOGODKI V MOLINELLI.

Bologna, 16. okt. (Izv.) Voditelj fašistov v Molinelli — Regazzi se je sam javil tukajšnji sodni oblasti, ki ga je zaprla. — Regazzi je bil v zadnjem času vprizoril več »ekspedicije proti socialistom, pri čemer je bil en socialist ubit. Iz Rima je došel nalog, da se Regazzi aretira, a ta je bil pravčasno obveščen ter je zbežal. Celokupno nefasistovsko časopisje, ne izjemši »Osservatore Romano«, je najostreje protestiralo proti dogodkom v Molinelli in zahtevalo, da se krivci kaznujejo. Regazzi se je nato sam javil oblasti.

»BANCA ADRIATICA« V PREISKAVI.

Rim, 16. okt. (Izv.) Vlada je sklenila uvesti preiskavo proti tržaški »Jadranski banki« (Banca Adriatica), ki je ustavila svoja plačila.

VLADNA KRIZA NA ŠVEDSKEM.

Stockholm, 16. okt. (Izv.) Vlada je odstopila. Sestava nove vlade je poverjena Brantingu.

Iz zunanje politike.

K vladni krizi v Nemčiji. V berlinskih krogih je napravil znani sklep frakcije nemškega centra vtis splošnega iznenadenja. Sklep je bil soglasno sprejet in brez abstinence. Z večino je bil pa sprejet dodatni predlog, ki pa ni bil objavljen. Ta predlog pravi: V slučaju, ako ostali koalicijski stranki (tudi nemška ljudska stranka) ne zavzameta istega stališča, si pridržijo centrum svobodo akcije. Nemška ljudska stranka je še istega popoldneva sklenila sklep, po katerem smatra odločitev demokratov in centra kot odklonitev desničarskega bloka, ali nemška ljudska stranka vztraja pri svojem dosedanjem držanju. Koalicija sredine da je vsled številnih slabosti prešla iz ene parlamentarne krize v drugo in pričakovati je novih zapletljivost. Iz tega razloga smatra nemška ljudska stranka uradovanje dosedanje koalicijske vlade praktično za izključeno. Ako bi ta parlamentarna situacija — pravi komuniké N. Lj. S. — dovedla do nujnosti razpusta Reichstaga, ne zadeva pri tem stranke nobena krivda. Ta sklep nemške ljudske stranke je bil dostavljen centru in pričakovalo se je, da bo frakcija g. Marxa odgovorila z znanim sklepom. To se pa ni zgodilo. Centrum je odgovoril, da je pripravljen izvesti razširjenje vlade na bazi smernic, ki jih je označil državni kancelar, ako ostanejo demokracije na vladi. Dr. Wirth se pa s to idejo ne more sprijazniti in je zagrozil, da bo centrum razbil v dve skupini, ako bi se omogočila vlada čvrste desnice.

Nemško-francoska pogajanja. Znani publicist Pertinax se bavi v »Echo de Paris« z nemško-francoskimi gospodarskimi pogajanja. Pri tem omenja glavne težkoče: vprašanje prvenstva in alžarsko-lotarijski kontingent. Pertinax upa, da se bo dalo doseči zlasti v zadnjem vprašanju naklonjenost nemških delegatov s posebnim ozrom na dejstvo, da Nemci ne bi radi videli prekinjenja gospodarskih pogajanj s Posarjem. Odrto je še vprašanje odnošajev med westfalsko in lotarijsko industrijo, ki se medsebojno izpolnjujeta. Končno — misli Pertinax — si je treba zapomniti, da Nemci nikdar ne ločijo politike od gospodarstva.

Učiteljska imenovanja.

Nanovo so imenovani: Marija Leban v Korinji, Ana Radanovič v St. Jernej, Valentin Accetto v Radence, Milka Kočev var na Studence pri Krškem, Ana Kren v Svetli potok, Ivan Štefe v Cerklje pri Kranju, Franjo Lunaček v Šmarjeti, Ivana Strus v Žiri, Julijana Turk v Stari trg pri Ložu, Marijeta Poznik v Hinje, Mar. Sevnik v Pišce, Danica Marolt v Mohorje, Vida Štrukelj na Rob, Hilda Ahčin v Oslinico, Marija Rupar v Poljane pri Škofji Loki, Marija Rozman v Železnike, Frančiška Udovič v Gor. Jezero, Valter Erker v Dol. Toplo reber, Josipina Repe v Žužemberk, Režika Klinar na Jesenice, Janko Sicerl v Koprivnik, okr. Radovljica, Mihaela Rožič na Dovje, Evalija Jurše na Planino, okr. Sevnica, Kristina Radej v Sevnico, Stanko Tavželj v Kočevje, Mira Zupan v Preloko, Karel Šterbenk v Zagorac, Marija Peterlin v Blagovico, Ruža Lenardič v Radovico, M. Arrigler v Trebnje. Premeščeni so: Emil Rus iz Kamnika v Čemšenik, Antonija Ulčar iz Koprivnika v Banjaloko, Oton Oman iz Ljubljane v Borovec, Helena Rom iz Livolda v Dobropolje, Helena Kreiner iz Starega loga v Storo cerkev, Gojko Aparnik iz Leskovca na Trebelno, Marija Rožman iz Kranja v Tržič, Marija Vidmar iz Ljubljane v Boštanj, Andr. Žvan iz Gorij v Adlešiče, Efreml Pavlič iz Trbovelj v Turje, Vera Mohorič iz Šmarja v Sela, okr. Kamnik, Marija Bulovec iz Šenčurja v Poljane pri Škofji Loki, Marija Kosmač iz Cerknice v Igavas, Matilda Dolenc iz Dol. Logatca v St. Vid nad Cerknico, Ivana Lipovec iz Škofjanskega na Unec, Ivo Bitenc iz Šmarja v Polhov gradec, Mirko Kregelj iz Zaloga na Golo, Mara Pirnat-Brežnik iz St. Petra v Novo mesto, Valerija Zurec iz Stopič v Šmihel, Václav Držaj iz Kranja v Gorje, Stanisl. Bučar iz Kranja v Železnike, Pavla Gande-Trefalt iz Semeča v Črmošnjice, Valerija Hrovat iz Orehovice na Čatež, Gustav Lusner iz Litije v Znojle, Vera Perko iz Litije v Vel. Gaber, Ciril Pivk s Koroške Bele v Toplice pri Zagorju, Alojzija Modic iz Dol. Logatca v Grabovo, Ivana Kunc iz Dol. Logatca na Bloke, Terezija Hočev var iz Begunj v Žiberše, Pavla Žumer iz Dobropolj na Dobrovo, Leopoldina Zupančič od Sv. Jurja v Slov. gor. v Loški

potok, Anica Mencinger-Vizjak iz Sostre v Begunje pri Radovljici, Danica Pokorn v Koprivniku v Boh. Bistrico, Anica Hitzl iz Poljan v Višnjo goro, Fran Berden iz Stopič v Novo mesto, Hedvika Schweiger iz St. Petra v Novo mesto, Fran Zukovec iz St. Petra v Novo mesto, Sonja Guzelj iz Šmarja pri Jelšah v St. Peter pri Novem mestu, Amalija Jeglič iz Gorij v Zasip. (Dalje sledi.)

Minister dr. Kulovec za pospeševanje kmetijstva v Sloveniji.

Proračun kmetijskega ministristva je primeroma majhen. Minister dr. Kulovec si je stavil nalogo, da se mora zvišati, da se zadosti vsaj najvažnejšim potrebam našega kmetijskega gospodarstva. Dasi je minister dobil kakor drugi precej izpraznjene računske postojanke, je vendar zopet naklonil Sloveniji, ki je bila najbolj zapostavljena, za kmetijski pouk lepe vsote. Za kmetijski popotovalni pouk in poučne tečaje je dovoljenih 60.000 Din, za pouk na kmetijsko-gospodinjstvi šoli v Marijanščem 24.000 Din in za strokovni pouk potom »Kmetovalca« kmet. družbi 50.000 Din. Delo za splošno kmetijstvo v Sloveniji je začeto. Dal Bog, da bi ga razmere, pod katerimi je država, znova ne ustavile.

Politične vesti.

+ Ne reci, da ti ne porečem. »Narode« poroča, da širi vladni tisk vesti, da bo mandat za sestavo nove vlade poverjen Ljubi Davidoviču. V tem smislu poskuša vladni tisk vplivati tudi z vsemi sredstvi in intrigami na odločilne faktore. Danes govore o intrigah tisti, ki so se ravno izkazali in se še izkazujejo kot največji intriganti.

+ Beg ministrov Davidovičeve vlade v inozemstvo. »Slovenski narod« in še nekateri drugi listi so objavili pred par dnevi senzacionalno vest, da nameravajo nekateri člani Davidovičevega kabineta pobegniti v inozemstvo in da so si že preskrbeli potne liste. Mi smo se iz »Naroda« takrat nekoliko ponorčevali, danes pa izvemo, da je »Narod« imel popolnoma prav, ko je trdil, da so si nekateri ministri že preskrbeli potne liste. Tako n. pr. pojde dr. Markinković v Italijo, kjer se bo sestal z Mussolinijem, finančni minister dr. Spaho bi imel odpotovati v London na finančno konferenco, itd. Ni pa res, kar je trdil »Narod« o begu ministrov. Zaradi tega izmišljenega bega so se Belgrajčani smejali interpellantu Miletiču, Ljubljancem pa »Narodu«.

+ Angleži in Črna gora. Na eni zadnjih sej spodnje zbornice je vprašal poslanec Cems ministra zunanjih zadev sir Ponsonbyja, da-li je dobil kako poročilo glede notranjih razmer v Črni gori ter ali misli, da bi bilo treba storiti korake v korist črnogorskih rodoljubov. Ponsonby je odgovoril, da je sprejel samo eno poročilo, ki mu ga je poslal novo imenovani angleški podkonzul na Cetinju. To poročilo pravi, da je bil ujet in ustreljen en črnogorski hajduk. Vlada Nj. Vel. — je odgovoril Ponsonby — bo čakala, dokler ne prejme nadaljnjih poročil, iz katerih bi se dalo sklepati, da-li je komitsko gibanje v resnici patrijotična akcija ali ne. Vlada Nj. Vel. ne želi z nepotrebnim vmešavanjem komplicirati težak problem, s katerim se ukvarja jugoslovanska vlada v Črni gori. Cems je končno vprašal ministra Ponsonbyja, da-li mu je znano, da ima angleška vlada napram Črnogorcem slične obveznosti kakor v vprašanju Sudana.

Neprokosljivi so le

EXCELLA

Strojni stroji

Oglejte si jih pred nakupom!

J. GOREC, Ljubljana, palača Ljublj. kreditne banke

Dopisi.

Trboviče. Krajevna organizacija SLS v Trbovljah javlja, da ni v nobeni zvezi z dopisom objavljenim dne 14. t. m. v »Slovenec«.

Vrh Sv. Treh Kraljev. Vrhovci so si dogradili lep društveni dom, ki služi ne le domačim prosvetnim potrebam, temveč tudi kot planinska koč. Vrh, že prej močno obiskana turistovska točka, je z novim domom postal še privlačnejši. Turisti se ne morejo prečuditi originalni ideji, da se je na tej prelepi izletni točki nekaj tako lepega in koristnega zgradilo. Slovesno blagoslovljenje in otvoritev se je včila dne 24. avgusta. Otvoritev je bila združena z ljudskim taborom, ki ga je vodil narodni poslanec Ivan Stanovnik. Dne 12. oktobra je društvo priredilo otvoritveno predstavo »Revček Andrejček«. Igra se v nedeljo dne 19. t. m. na splošno željo ponovi. Kakor se čuje nekoliko od strani, namerava-

jo napraviti v kratkem turisti večji skupni izlet na Vrh. Izlet bo morda združen celo z glasbenimi in pevskimi točkami nekaterih odličnih ljubljanskih glasbenikov. Na to že zdaj občinstvo opozarjamo.

Dnevne novice.

— **Odlikovanja.** Z redom sv. Save III. reda je odlikovan priznani pisatelj, župnik Fr. Ka. Meško; z redom sv. Save IV. reda so odlikovani: šolski svetnik v Mariboru Fran Jerovšek, upokojeni gimn. profesor Ivan Košak v Mariboru, ravnatelj v Celju Emil Lilek in upokojeni prof. v Celju Matej Suhač.

— **Z univerze.** Za asistenta na bogoslovni fakulteti je imenovan g. Alojzij Zupan, ekonom semenišča v Ljubljani.

— **Krščansko ženstvo.** Šuj! G. Anton Hafner, kurat v ženski kaznilnici in prisilni delavci v Begunjah, piše z ozirom na kongres zoper nenaravnost in Građcu: Tu prihajajo v prisilno delavnico take reve, dušne in telesne. Tudi že bolne. Poskušam vse, kako jih odvrtiti od takega življenja in jim vcepiti pošteno življenje in hoteenje. Dasi ima nekatera dobro voljo, se vendar bojim zanjo, ko pride med svet. Tudi sama se boji. Zunaj bi ji bilo treba na vsak način kake moralne opore. Brez te se bodo ponovno izgubile. Biti bi morala kaka ženska organizacija, pa krščanska, ki bi se zavzela za ta bitja in biti bi morala državno priznana in podpirana. — Tako piše gospod, ki ima s tem posla. Krščansko ženstvo, zavedaj se te najnujnejše in najlepše naloge, reševati svoje izgubljene sestre! Pričakujemo, da se bo krščansko ženstvo rado odzvalo tej kričeči potrebi, oziroma tukaj izraženi želji. — K.

— **Poplavljenec pomoči!** Vlada, kakor smo včeraj zvedeli iz poročila iz Beograda, torej za enkrat ne more poplavljenec nakloniti večje denarne podpore. Morebiti bi se jim pa moglo pomagati kako drugače. Pred nekaj dnevi sem si ogledal dolino Hraščice pri Škofji Loki. Razdejana je še skoro vedno tako, kakor je bila prvi dan po povodnji. Samo pot delajo po dolini. A vsega skupaj le 14 delavcev. Kaj je to, pri tej dolžini doline, ki znaša najmanj 10 km. In pri tem groznem razdejanju! In še to delo, so rekli delavci, se bo morda ustavilo, ker ni več denarja. Ali bi res ne mogli na drug način pomagati? Zakaj bi ne mogli delati vojakov? Ali ni škoda, da toliko krepkih moči leži neizrabljenih po vojašnicah? Ta militarizem! Ali pa kaznjenci? Kaj bi brezdelno posedali po zaprtih in jedli na stroške davkoplačevalcev. Delajo naj in pomagajo ponesrečencem! Prosimo merodajne kroge, naj uvažujejo te misli in pomagajo kar najhitreje strašno prizadetim kram! Nesreča se itak nikdar popravi ne bo mogla. Stori naj se pa vsaj, kar je pri dobri volji mogoče! — K.

— **Žepni koledar** Jugoslovanske kmetijske zveze za l. 1925 je najpripravljenjši koledar za vsakdanjo uporabo našim kmetiskim gospodarjem. Vezava močna, oblika zelo prikladna, cena samo Din 10. Ima pripravo za svinčnik in za malo šrambo denarja. Naročila se: Tajništvo Jugosl. kmetijske zveze, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

— **Predrznost orjunccev.** K naši notici o nasilstvu orjunccev v Jaršah smo dobili še sledeče podatke: V nedeljo, dne 12. t. m. popoldne je 15 orjunccev v krajih korakalo iz Domžal v Dob, odtam v Radomlje, Mengeš in nazaj v Domžale. Zvečer okoli 8 so se začeli orjunci zopet zbirati v gostilni cestnega mojstra Selaka. Na cesti pred gostilno sta stala njihova voditelja dr. Potokar iz Radomelj in Krmpotič, tovarnar z Vira ter vpila: »Dol z njimi! Živijo Orjuna!« tako močno, da so bili ljudje, ki so šli po cesti, vsi v strahu, kaj da bodo naredili. Ko so se zbrali, so odkorakali v Jarše, kjer so uganjali svoja junašča. Kaj jih je tako razdražilo, ne vemo. Mogoče so še od takrat jezni, ko je v Domžale 60 orožnikov prignalo 120 orjunccev.

— **Kraljev gojencec.** Blizu Zadra, v naši obmojni vasi Zemunik, živi preprost pastirček Ivan Paleka, ki je izredno nadarjen. Z navadnim žepnim nožičem je izrezljal čudovito lepe stvari. Italijani so svoj čas marmu Ivanu ponudili vsa sredstva, da se bo izobrazil kot umetnik v Rimu, ako optira za Italijo. Vrli deček pa je ponudbo odločno odklonil. Sedaj pa se je kralj Aleksander sam začel zanimati za mladega umetnika. In je odredil, da se deček preseli v Beograd, kjer se bo na kraljeve stroške šolal in živel na dvoru. Začetna kartijera Ivanova živo spominja na ono velikega mojstra Meštrovića. Vas Zemunik je poslala kralju zahvalno brzojavko imenom dečka in njegovih staršev ter v imenu vseh vaščanov.

— **Električna centrala na Hvaru.** Občinski zastop na Hvaru je poslal ministrstvu za trgovino in industrijo prošnjo za odobrenje, da se tam zgradi električna centrala za razsvetljavo in motorno silo v industrijskih posestvih.

— **Uradniška denarna zadruga v Zagrebu.** V Zagrebu so bančni uradniki ustanovili lastno denarno zadrugo, ki bo od članov in nečlanov sprejemala deleže in hranilne vloge, dajala posojila, podpirala revne člane, pospeševala snovanje konsumnih zadrug itd. Poslovni deleži znašajo 200 Din, jamstvo dvakrat toliko.

— **Nenadna smrt.** Na Zrinjevcu v Zagrebu so našli mrtvega upokojenega skladiščni-

ka južne železnice Franja Pogrančiča, rojenega l. 1863. v Kozjem pri Brežicah. Zadel ga je kap. — V svojem stanovanju v Zagrebu je nadoma umrl 42letni brivski pomočnik Rudolf Kres, pristojen v Šmarje, okraj Krško.

— **Vprašanje napitnin v Zagrebu.** Zagrebško policijsko ravnateljstvo opozarja javnost, da doslej še ni potrdilo procentnega sistema, glasom katerega naj bi gostje namesto napitnine plačevali za natakarje v gostilnah 10%, v kavarnah pa 20% ceha. Policiji se namreč te postavke zde previsoke. Občinstvo naj se do nadaljnjega drži običajne napitnine.

— **Moslimska občina v Osijeku.** V Osijeku živi tačas do 1800 mohamedancev, večinoma tovarniških delavcev in dninarjev. K temu treba prišteti še 500 mohamedanskih vojakov, ki služijo v vojaški garniziji. Sedaj se žele moslimi v Osijeku združiti v lastni verski občini. Obrnili so se na mestni svet s prošnjo, da jim odstopi nekaj sveta, na katerem si bodo mogli urediti svoje pokopališče.

— **Tatvina v Kranju.** Zadnje dni je bila na trgu izmaknjena prodajalka F. Lap denarnica z vsebino nad 1000 Din. V denarnici je bil tudi obrtni list njenega očeta. Tatu se nimajo.

— **Tatvina v Zajčjem polju pri Kočevju.** Posestniku Rudolfu Črnetu je bila ponoči ukradena kompletna konjska oprema. Tatvine so sumljivi cigani. Škoda znaša 1200 Din.

— **Izgnan je za vedno iz naše države** Speš Josip. Podpisoval se je tudi Živič Maks, rojen 1898 v Katinari pri Trstu. Je nevaren tat. — **Pobegnil je iz zapora** Solih Jožef, ki je bil radi hudodelstva obsojen na dve in pol leta težke ječe. Pobegnil je dne 9. oktobra iz kaznilnice v Stari Gradški.

— **Zalostna smrt vojaka.** Te dni so napravili 4 častniki iz Mostara izlet na konjih do Širokega Brega. Častnike je spremljal redov Dragoljub Vučić. Na povratku je Vučić na nepojasnjen način padel s sedla, a ena noga mu je obšla v stremenu. Splašeni konj se je spenjal in skakal in se naposled spustil v galop ter vlekel 1 kilometer daleč nesrečnega vojaka s seboj. Končno je udaril konj z Vučićem v neki brzjavni drog in šele tu se je izmaknila Vučićeva noga iz stremena. Eden od častnikov je zdirjal v Mostar po zdravnika, toda med tem je Vučić, ki je imel vso razbito glavo, že izdihnil.

— **Samomor ženina.** Neki Stjepan Ružić, 27 let star iz Hreljina je že dalje čase bolehal in skoro vso mladost prebil po bolnicah. V zadnjem času je okrevljal in se je sklenil oženiti. Poroka bi imela biti v nedeljo. Med tem pa je Ružić spoznal, da njegovo zdravje ni najpovoljnejše, ker je imel zadnje dni več novih pojavov slabosti. V soboto je odšel na železniško progo blizu postaje Plase in se vlegel na tračnice. Ker ima proga na tistem mestu velik ovinek, je strojevodja šele v razdalji 20 metrov zapazil, da nekdo leži na prog. Ker gre na tem ovinku proga navzdol, strojevodja ni mogel preprečiti nesreče in tako je šla lokomotiva ter del vlakla čez telo nesrečnega samomorilca. Strahovito razmesarjenega Ružića so slednjič potegnili izpod koles. Desne roke in noge sploh niso mogli najti. Po komisijskem ogledu so mrtvega Ružića prepeljali v rodno hišo in ga naslednji dan pokopali ob veliki udeležbi vaščanov.

— **Trefike v Sarajevu** morajo biti po naredbi tamkajšnje finančne oblasti odprte vsak dan od 6. zjutraj do 9. zvečer, po zimi pa od 7. zjutraj do 8. zvečer. Odprte morajo biti tudi ob nedeljah in praznikih.

— **Pomiloščenje.** Kralj je pomilostil na 20-letno ječo Mile Drinčaja, ki je bil v Požegi radi umora 13 letnega Stjepana Takača obsojen na smrt z obešenjem.

Zaradi opustitve trgovine se v manufakturno-modni trgovini Jos. Bedrač, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12 prodaja, dokler traja zaloga, vse blago po vsaki sprejemljivi ceni.

Štajerske novice.

DR. FRAN ROSINA †

Dr. Pavlu Turnerju je sledil 15. t. m. po dolgi, mučni boleznii še dr. Fran Rosina in v razredčenih vrstah štajerskih rodoljubov starejšega kova je zazijala velika vrzel. — Dr. Fran Rosina je bil rojak iz Kranjske in se je kmalu po dovršenem študiju prava preselil v Maribor, kjer je razvil v mnogih narodnih in kulturnih društvi živahno delovanje. Spadal je v vrsto onih mož, ki ne iščejo vodilnih mest v politiki in javnem življenju, toda povsod se je udeleževal z nesebičnostjo in požrtvovalnostjo. Dasi liberalnega mišljenja je, zlasti v zadnjih letih, obsojal kulturno-bojne metode neuganih mladincev, in ko je vznikla med jugoslovanskimi intelektualci ideja o narodnem sporazumu, ji je stal pokojni dr. Rosina zvesto ob strani. Preganjala ga je bivaš povampirjena Avstrija, preganjali so ga nemški pritepenci, a svojega tilnika ta rodoljub ni klonil. Njegovu nacionalno čuvstvom ni bilo zgolj osladkana fraza, ampak naporno delo. In dr. Rosina je užival splošen ugled tudi pri svojih načelnih nasprotnikih. Bodi mu ohranjen blag spomin!

š Društvo za podporo revnih učencev v Mariboru bo ta mesec pobiralo članarino in iskreno prosi slavno občinstvo, da po možnosti podpre njegovo tisti potrebno akcijo. Nabiralec imajo s strojem pisane in z društvenim žigom overovljene pole. Za časa obrtne razstave v Mariboru je društvo izkupilo za bonbone in knjižne znake Din 1324. Dve sodnijski globi sta mu prinesli 100 Din in 200 Din, takisto razstava slik meseca julija Din 244,50 za kar naj blagovolijo sprejeti velikodušni dobrotniki udano zahvalo. Ker se bliža zima, prosimo vsakega človekoljuba, naj se spomni naših otrok ter pomaga lajšati njih bedo s prispevkom v blagu ali v denarju. — Društveno vodstvo.

š **Mariborske vesti.** Poročil se je 15. t. m. v župnijski cerkvi v Kamnici g. Paul Vellačher, prokurist trdnice »Balkan«, z gđ. Zinko Resnik, hčerko davčnega nadupravitelja v Mariboru. Bilo srečno! — Sodnika Emil Kramer in Ivan Trinkaš sta bila imenovana za okrajna sodnika. — »Tabor« še ni končal dolgočasnih in brezpredmetnih »napadov« na trgovca Jaša, ki ga kot osebo ne mislimo braniti — brani naj se sam — vsekakor smo pa mnenja, da bi prišlo mnogo umazanega perila na dan, če bi posvetili v preteklost raznih »demokratskih« in drugih »državotvornih« veličin. Poglavlje o nemškutarstvu je izredno delikatno poglavje. Ne hodite preveč na to jesensko sonce, sicer se vam stopi še tista betvica masla, ki jo imate na glavi...

š **Pobegnile so iz mariborske javne bolnice** Dobaj Pavla, rojena 1902, Pangerl Ana, rojena 1903 in Pelc Ana, rojena 1906. Vse tri so okužene. Da se nevarnost razširjenja nevarne bolezni prepreči, naj jih vsak, ki bi jih spoznal, javil pristojni oblasti.

š **Vlom.** V Zigerskem vrhu pri Sevnici so neznan tatovi vlomili v stanovanje posestnika Jurija Jager in mu odnesli nekaj obleke, čevljev in samokres. Škoda znaša 975 Din.

š **Resnica o fantovskem pretepu v Šikolah.** Iz Cirkovc pri Pragerskem doznavamo iz povsem verodostojne strani, da vesti o »grozovitem klanju« fantov v Cirkovcah, kakor sta jih lansirala mariborski »Tabor« in »Slovenski Narod«, nikakor ne odgovarjajo resnici. Mi smo beležili te govorice s skrajno rezervno, pričakujoč točnejših poročil. Ni bilo 4 mrtvih, ne 24 težko ranjenih. V pojasnilo pa sledeče: Fantje so se stegli v Šikolah. Do danes še ni umrl nobeden izmed ranjenih udeležencev. Pretep se je vršil, tudi streljali so, a v prvi vrsti je kriva oblast, ki dopusti in dovoljuje toliko gostilnic, a ne skrbi za mir in red.

Primorske novice.

š **Občinske volitve v Marezigah.** Minolo nedeljo so se v občini Marezige na Koperščini vršile občinske volitve. Od 940 vpisanih volivcev je volilo 559. Dobila je fašistovska lista 380 glasov, samostojna gospodarska lista (slovenska) pa 179 glasov. Kakor znano, žive Marezige pod najnevarnejšim terorjem koperških fašistov. Izid občinskih volitev zato ni nikogar presenetil in nikakor ne kaže pravega mišljenja marezigskih občanov.

š **Smrtina nesreča s puško.** V Grobišče pri Matenji vasi se je 13. t. m. pripeljal neki postojnski lovec. V vasi je imel v neki hiši opravka in je stopil z voza, na katerem je pustil nabito lovsko puško. Komaj je stopil v hišo, je začul strel. Ko je prišel na cesto, je našel poleg voza ležati z raztrajeno glavo grobiškega posestnika Jožefa Šubca. Kako se je nesreča zgodila, ni znano. Orožniki so odvedli nekega 14 letnega dečka.

Colombo Ceylon Tea

je vsled svoje dobre arome in izredne izdatnosti najcenejši.

Ljubljanske novice.

š **Smrtina kosa.** Včeraj dopoldne je umrl g. Ubald Trnkoczy, lekarnar in meščan ljubljanski, star 68 let. Pokojnik je bil dolga leta občinski svetnik ljubljanski, po smrti notarja Plantana l. 1908. pa je bil izvoljen za predsednika Mestne hranilnice ljubljanske, kateri je načeloval nad 12 let. Ranjki je bil mož izredno dobrega srca, ki ni poznal sovraštva in tudi ne sovražnikov. Bodi blagemu možu ohranjen časten spomin, preostali pa naše iskreno sožalje. — Umrl je g. Ivan Tarmitz v visoki starosti 80 let. Pokojni je bil svoj čas delovodja v Pollakovi tovarni. V svojem življenju in službovanju je bil zelo vesten. Bil je vnet pristaš SLS. Blag mu spomin! — Včeraj je umrla gđ. Milica Ilešičeva, profesorica na ženski realni gimnaziji v Ljubljani in hčerka g. dr. Frana Ilešiča. Naj v miru počiva!

š **Opozorilo strankam.** Radi preselitve iz pritličja v II. nadstropje bo mestni popisovalni urad dne 17. in 18. t. m. za stranke zaprt.

š **Umrl v Ljubljani.** Meseca oktobra so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaj: Julij Veber, občin. uboječ, 82 let. — Fran Lovšin, rešetar, 75 let. — Ivan Rus, orožniški stražmojster v pok., 60 let. — Amalija Kollušek, nadpaznikova vdova, 70 let. — Pavla Vertel, delavka, 22 let. — Frančiška Rinkstuh-Slovša, žena pošt. oficijala, 53 let. — Ivana Bozja, po-

sestnica, 70 let. — Josip Kržin, sedlar, 46 let. — Rado Medič, trgovec, 38 let. — Antonija Nardin, zasebnica, 82 let. — Ivan Gerkman, pleskarjev sin, 2 dni. — Helena Znidaršič, nadučiteljeva vdova, 59 let. — Josip Geržević, delavčev sin, 2 dni. — Frančiška Breindl, inženjerjeva vdova, 74 let. — Slavica Andlovic, mizarjeva hči, 3 mesece. — Marija Klančnik, hči uradnega sluga, 4 mesece. — Marija Hafner, mizarjeva žena, 58 let. — Fran Križaj, posestnikov sin, 28 let. — Albert Kladnik, sin žel. delavca, 3 mesece. — Fran Šetina, vrtnar, 82 let. — Martin Babnik, posestnikov sin, 6 tednov. — Marija Brajer, hči zasebnice, 16 mesecev. — Ana Brovet, strojnikova vdova, 84 let. — Antonija Gregorič, zasebnica, 43 let. — Slavka Samogyi, sodnikova žena, 28 let. — Jera Dolinšek, gostačeva žena, 70 let. — Fran Stare, delavkin sin, pol leta. — Marija Majdič, hiralca, 57 let. — Terezija Križaj, tob. delavka, 54 let. — Josip Poločnik, dninarjev sin, 15 let. — Anton Šeme, pošt. poduradnik v p. in posestnik, 74 let. — Milica Ilešič, profesorica, 27 let. — Janez Stale, posestnik, 58 let. — Alojzij Bečan, delavec, 35 let.

š **Nevarni kupci.** Cecilija Bricelj, trgovka s klobuki, je kar mimogrede bila ob dva filasta ženska klobuka. Neznana ženska je prišla v njeno stojnico in izbirala klobuke. Ker ji ni prijal noben klobuk, je odšla. Trgovka je pa po njenem odhodu ugotovila, da si je neznanka »kupila« ali »izposodila« kar dva klobuka, vredna 210 Din.

š **Zalostna smrt alkoholistinje.** Dominik Marija iz Dobrunj, stanujoča v Sneberjih, je rada pila. V takem stanju je prišla dne 15. t. m. v gostilno v Novem Udmatu in zahtevala vina. Gostilničar ji ni hotel dati vina, nakar se je ženska odstranila. Šla pa ni daleč, pa je že na dvorišču padla na klop in zaspala. Ko jo je hotel prebuditi g. Kos, je spoznal, da je ženska že mrtva. Policijski zdravnik je ugotovil smrt vsled kapi, ki je nastopila vsled kroničnega alkoholizma.

š **Z Vodnikovskega trga.** Vse kaže, da so tatinske družbe precej dobro organizirane. V treh slučajih so bile tatice, brez spremstva. Včeraj popoldne si je pa neka Joka Lovraković omislila za svoj posel zaščitnika in spremljevalca v osebi Jakša Alojzija iz Karlovca. Sama je lepo pohajala med gostimi vrstami žensk, on pa je previdno oprezoval in stražil tik za njo ali pa zraven nje. Bila je pa kljub temu opažena od dobrih oči, ko je segla parkrat v tuje ročne torbice. Malo prej pa je že prijavila Jožefa Papeža, da ji je bil ob pol 9 ukraden bankovec za 100 Din. Pri končni aretaciji čednega para so našli pri njem rjavo denarnico s 100 dinarskim bankovcem in nekaj drobiža in škarje. Papeževa je bankovec spoznala, ker je bil prav tako zalepljen in natrgan, kot njen. Za lastnika denarnice pa še ne vedo.

š **Vlom.** V trgovino Ivana Krošlja na Martinovi cesti št. 15 je v noči od 15. na 16. oktobra vlomil neznan vlomilec v izložbeno okno, ga precej temeljito izpraznil in odnesel 5 parov moških hlač, 2 para dokolenic in 2 para naramnic. Trgovce je oškodovan za 745 Din.

š **Tatovi vozičkov** zopet na delu. Iz skladišča trdnice Singer je 15. oktobra odpeljal neznan uzmovnič dvokolesni voziček. Hlapec Miha Vršec je o tatvini takoj obvestil policijo. Voziček je cenjen na 1125 Din.

š **Neprevidnost kolesarjev.** Stanko Pip, meh. vajenec je drvil s Cankarjevega nabrežja, iz Stritarjeve ulice pa Ivan Stante. Mlada fant sta vsled neprevidnosti in prehitre vožnje trčila. Znano se sicer nista poškodovala, Stan-tejevo kolo pa je precej pokvarjeno.

š **Polijska kronika.** Od 15.—16. t. m. so bile vložene sledeče ovadbe: Radi tatvine 2, 11 radi pijanosti, 1 radi prestopka cestnopolijskega reda, 2 radi prekrščenja policijske ure, 2 radi prestopka zgaševalnih predpisov, 1 radi izgreda. Ena aretacija je bila napovedana radi izgreda, 1 radi neplačane ceha, 1 radi tatvine.

Dijaški vestnik.

š **Akademski Orel v Ljubljani.** Miklošičeva cesta 3. vabi vse tovariše, ki so bili člani dijaških odsekov in so se vpisali na ljubljanski univerzi, da vstopijo v odsek in ostanejo še naprej zvesti orlovski ideji. Ta apel pa velja tudi onim tovarišem, ki dosedaj še niso bili člani nobenega orlovskega odseka. V Akademskem Orlu bodo našli priliko zraven duševnega dela se tudi telesno izvežbati. Zavedajmo se, da nas kliče velika orlovska ideja. — Predsednik.

Turistika in sport.

š **Jug. zimskosportski savez** poziva za petek dne 17. t. m. zvečer ob osmih v damskem salonu kavarne Emona na sestanek vseh onih zimskih sportnikov, ki si žele nabaviti svojo opremo. Savez bo predložil dole po-nudbe, da morejo sportniki izbrati ono, kar jim najbolj konvenira. Prosimo točne udeležbe. Istočasno se vrši po tem sestanku seja zbora nastavnikov. Udeležba za vse nastavnike obvezna. Tajnik.

Poizvedovanja.

š **Izgubil je revni invalid** 15. oktobra v Kamniku od glavnega trga do sejmišča rjavo listnico z večjo vsoto denarja in invalidskim spričevalom. Pošten najditelj se prosi, da odda proti nagradi na naslov, ki je na spričevalu.

Gospodarstvo.

Razvoj dolenskega vinogradništva pred vojsko in po vojski

Pred približno tridesetimi leti se je pri nas na Dolenjskem sistematično gojilo vinogradništvo, sicer nekoliko počasno, pa vendar dovolj uspešno. Nastavilo se je v ta namen na novo vinarske in kletarske nadzornike, ki so teoretično in praktično podučevali vinogradnike pri regeneraciji starih izumrlih vinogradov z novimi, na ameriški podlagi cepljenimi trtami. Uspeh je bil viden, o čemur pričajo še današnji vinogradi.

S tem, da se je samo na Dolenjskem ustanovilo kar tri obsežne trtnice in sicer centralo v Bršljinu (pri Novem mestu) poleg onih v Kostanjevici in Črnomlju, je bil postavljen temelj naprednemu vinogradništvu. K vsaki trtnici je pripadal tudi poskusni vinograd, kjer so se izvrševali razni poskusi, bodisi glede zatiranja škodljivcev in boleznih, bodisi, da se je preskušalo v njih razne trtne vrste na različnih podlagah. Ves pridelek iz teh vinogradov se je racionelno spravil v tačasni »drž. vzorni vinski kleti« v Novem mestu, ki je slovela daleč naokoli kot podučna in moderna vinska klet.

Vse te ustanove so največ doprinesle k napredku in zboljšanju dolenskega vinogradništva do prevrata sem, kljub temu, da so nasadi med vojno močno trpeli.

Lahko se trdi, da je 70 odstotkov naših vinogradov preko 30 let starih. Treba bo torej časoma, za gotovo tekom 5—10 let, misliti na obnovitev starih vinogradov, ker je znano, da trajajo novi vinogradi kvečjemu 35 do 40 let. Vseled tega se prav za gotovo pričakuje, da bo v par letih tudi pri nas nastalo veliko povpraševanje po raznem trtnem materialu.

Ako pa primerjamo sedaj naše obstoječe 3 trtnice, ki so večinoma že prestare, na polovico skrajšane in med različne okrajne ekonomije in njih pomočnike razdeljene, nastane res življensko vprašanje našega vinogradništva, kje se bo vzel za par let potrebni trtni material, da bo možno kriti vse potrebe. Razen bršlinske trtnice, ki pa je tudi na polovico opuščena, sta ostali dve zares brez vsakega smotrenega vodstva, ker je svojčas oddelek za kmetijstvo v Ljubljani leta 1922. kratkotalno razdelil trtnice in vinograde ter razpustil vinarsko nadzornišvo v Novem mestu, kjer je bila tudi centrala. Na sličen način brez vsakih pravih razlogov se je opustila in porazdelila drž. vzorna klet. Na novo nastavljeni ekonomiji so dobili nekaj inventarja, glavni inventar so prenesli na kmetijsko šolo na Grmu. S tem korakom se je brezdvomno zadalo močan udarec našemu vinogradništvu, ker se je brez vsakega vzroka raznesla in opustila moderna institucija, ki je bila našemu vinogradništvu le v napredek in ponos, medtem ko se je na Stajerskem vse slične naprave ohranilo in še celo povečalo.

Vsak dolenski vinogradnik dobro ve, da je vinogradništvo za njega dobičkonosno in ena najvažnejših panog našega kmetijstva. Konzum zahteva dobra vina, radi tega so vinogradniki primorani, da se upoštevajo v polni meri njih zahteve, če nočejo izgubiti stalnih in rednih dohodkov iz naših vinogradov.

Edino z vzejo preskušenih ameriških podlag, dobrih sortiranih trtnih vrst in pravilnim obdelovanjem istih ter modernim kletarstvom bomo to dosegli. Dolenjski vinogradniki smo prepričani, da se bo od merodajne strani posvetila temu vprašanju vsa pozornost.

* * *

g Izredni občni zbor ljubljanske borze. Ker se izredni občni zbor ljubljanske borze zaradi tehničnih ovir ne more vršiti dne 23. t. m., se je preložil na 25. t. m. ob 3 popoldne v borznih prostorih z istim dnevnim redom, kakor smo že poročali.

g Letošnje zorenje grozdja v vinogradu »Kalvarija« vinarske in sadjarske šole v Mariboru je napredovalo od 9. do 15. oktobra — izraženo v odstotkih sladkorja in kisline (primerjaj zadnje poročilo!) — takole:

Vrsta:	9. okt.	15. okt.
beli burgundec	18.8 1.13	20.2 0.98
silvanec	18.8 0.72	19.5 0.83
rdeči traminac	18.3 0.95	19.7 0.94
moslavec s srednje lege	16.2 1.27	18.5 1.25
moslavec z višje lege	16.9 1.33	17.2 1.33
laški rizling	17.5 0.92	17.1 0.92
rizling s srednje lege	17.9 1.2	18.6 0.99
rizling z višje lege	18.5 1.16	19.0 1.17

Ob trajno ugodnem jesenskem vremenu se dobrot grozdja v zdravih vinogradih že vedno izboljšuje; neznatne neugodne izjembe so samo slučajne, ker se vrše poizkusi v malem. — Ravnatelj Andrej Zmavc.

g Davčne olajšave pri zemljarini radi uim. Opozorjamo na »Zakon o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva« od 30. decembra 1921, razglašen v »Uradnem listu« št. 113 z dne 31. oktobra 1922, posebej še na njega člene 9.—11. glede davčnih olajšav, ki so pri novih trsnih nasadih po tem zakonu nekoliko drugačne od zgoraj navedenih.

g Promet v sušaskem pristanišču v septembru 1924. V septembru mesecu t. l. je

značil uvoz v sušasko pristanišče 4721 ton blaga ter 12.792 hl vina. Izvozilo pa se je navedenega meseca 546 ton raznega blaga, 5302 toni in 10.043 kub. metrov lesa. Ladijski promet je dosegel 23.030 kt.

g Dovoljeno trgovanje s srebrnim denarjem. Finančni minister je razveljavil odredbo z dne 21. februarja 1922, v kateri se prepušča kupčevanje s srebrnim denarjem (dinariji, kronami in perperi).

g Nova banka v Makedoniji. V Strumici se je osnovala nova banka z imenom »Zemljoradniški kreditni zavod«. Delniška glavica novega podjetja znaša 3 milijone dinarjev.

g Letošnji ribolov v Dalmaciji. Letošnji ribolov v Dalmaciji je dal 857 ton rib ter 161 ton rakov. Od te množine je bilo prodano v Trst 160 ton.

g Krediti za gradbo mostov. Kakor javlja iz Novega Sada, je vstavila vlada v državni proračun svoto 8 milijonov dinarjev za zgradbo novega mostu čez Donavo v Novem Sadu.

g Intervencija na budimpeštanski borzi. Pred par dnevi se je osnoval na budimpeštanski borzi fond za intervencije v znesku 100 milijard mažarskih kron. Vendar pa je že samo dejstvo osnovanja tega fonda zaustavilo nadaljnje padanje tečajev, tako da do intervencije sploh ni prišlo.

g Uspeh nemškega posojila. Angleški delež nemškega posojila je dosegel popoln uspeh. Že prvi dan, ko je bilo pripuščeno posojilo na londonsko borzo, je notiralo že 3 odstotke nad pariteto. Iz Newyorka javljajo, da bo podpis nemškega posojila izkazal 500 milijonov dolarjev nad pričakovanim zneskom. — V Švici kakor tudi na Švedskem je doseglo nemško posojilo popoln uspeh. V najkrajšem času so bile kvote za Švico in Švedsko popolnoma podpisane.

g Francoska žetev. Letošnji pridelek pšenice v Franciji znaša 77 milijonov met. stotov na pram 66 milijonov lani. Letna poraba pšenice v Franciji pa dosega 90—95 milijonov met. stotov, zato bo morala Francija 13—18 milijonov met. stotov pšenice uvoziti.

Borze.

16. oktobra 1924.

DENAR.

Zagreb. Italija 3.1035—3.1335 (3.1040 do 3.1340), London 318—321 (318.40—321.40) New York 70.35—71.35 (70.30—71.30), Pariz 3.65½ do 3.7050 (3.74—3.79), Praga 2.10½—2.13½ (2.1050 do 2.1350), Dunaj 0.10—0.1020 (0.0999—0.1018), Curih 13.65—13.75 (13.65—13.75), efekt. dol. 69.50 do 70.50 (69.30—70.30). Tendence na borzi jako čvrsta. Blaga malo na razpolago. Narodna banka dalje intervenira. Po borzi položaj napramenjen.

Curih. Belgrad 7.35 (7.35), Budimpešta 0.0067½ (0.0068), Berlin 1.23 (1.24), Italija 22.70 (22.80), London 23.89 (23.44), New York 521 (521.50), Pariz 26.95 (27.30), Praga 15.47½ (15.4750), Dunaj 0.0073½ (0.007355), Bukarešt 2.77½, Šofija 3.80 (3.80).

Dunaj. Devize: Belgrad 994, Kodani 12080, London 318500, Milan 3094, Newyork 70935, Pariz 3702, Varšava 13570. — Valute: dolarji 70.460, angleški funt 316.700, francoski frank 3675, lira 3075, dinar 937, češkoslovaška kropa 2100.

Praga. Devize: Lira 147.75, Zagreb 47.80, Pariz 177.125, London 152.30, Newyork 38.95.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7 odstot. investicijsko posojilo iz leta 1921. 62 (blago), tobačne srečke iz leta 1888. 70—76, vojna odškodnina na 111 do 114, Celjska posojilnica d. d., Celje 210 (denar), Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 225—233, Merkantilna banka, Kočevje 124 do 129, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 919 (denar), Slavenska banka, Zagreb 94 (blago), Strojne tovarne in livarne, Ljubljana 135 do 150, Trboveljska premogokopna družba 370 do 390, Združene papirnice Vevče 125 (blago), 4½ kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 89 (blago).

Zagreb. Hrv. Esk. banka, Zagreb 106 do 108, Hrv. slav. zem. hipot. banka, Zagreb 56—57, Jugoslavenska banka, Zagreb 102 do 104, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 915, Slavenska banka, Zagreb 94 (blago brez denarja), Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 93—95, Hrv. slav. d. d. za ind. čedera, Osijek 740—750, Našica 78, Narodna šumska industrija, Zagreb 57.50, Guttman 660 (blago brez denarja), Slavonija 66.5—68, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana 300, 7% drž. investicijsko posojilo 63.50—64, Vojna odškodnina 113—114.

Dunaj. Živnostenska banka 794.000, Alpine 307.000, Greinitz 137.000, Kranjska industrijska družba 630.000, Trboveljska družba 630.000, Trboveljska družba 415.000, Hrvatska eskomptna banka 132.000, Leykam 107.000, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 54.000, Guttman 390.000, Mundus 715.000, Slavex 190.000, Slavonija 63.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les. Smrekovi ali jelovi plohi, 12 m dolž, paralel. žag., obroblj., 30 cm široki, 65 mm debeli, fco meja 865—900; Deske III., fco meja 496—510; Smrekovi hlodi, do 10% jelovi, fco nakladalna postaja 310 do

325; tastonci od 2.25 m, 20 mm, od 10 do 29 mm, media 23 cm, lepo izdelano blago, pravokotno odčeli, fco meja 580—600; Hrastova drva, obrobljena, fco Ljubljana, 4 avg. 22—23 (zaklj. 22); oglje Ia, vilano, fco meja 114.50; Bouls hrastovi, fco meja 1300. — Zito in poljski pridelki: Pšenica domača, fco Ljubljana 380; pšenica hačka, par. Ljubljana 420; koruza hačka, par. Ljubljana 330; oves hački, par. Ljubljana 315; Laneno seme, par. Ljubljana 685; pšenična moka št. 0, hačka, fco Ljubljana 615. — Stročnice, sadje: Fižol ribničan, orig., fco Ljubljana 500; fižol prepeščar, orig., fco Ljubljana 450; fižol prepeščar, očiščen, b/n, fco Postojna trans., 2 vag. 550—565 (zaklj. 550—565); fižol mandolon, orig., fco Ljubljana 350; fižol rujavi, orig., fco Ljubljana 350; jabolka za prešanje, fco nakladalna postaja 60.

Delovanje osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

V uradnem glasilu osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu, v »Radniški zaščiti«, je objavil ravnatelj tega zavoda g. Glaser poročilo o delovanju tega zavoda v letih 1922. in 1923.

Poročilo navaja podrobno mnoge težave, s katerimi se je moral boriti zavod takoj po svoji ustanovitvi, zlasti pa zato, ker je izostala obetana državna podpora.

Zanimiva je statistika, ki jo navaja gosp. ravnatelj. Osrednji urad je imel 82 okrožnih uradov, 7 tovarniških pomožnih blagajn in 2 privatni pomožni blagajni. Slovenija ima en sam okrožni urad v Ljubljani, Hrvatska jih ima 5, Vojvodina 5, Bosna 5 in Srbija 1. Članov je štel zavod l. 1923. nekaj nad 449.000, l. 1924. pa nad 459.000.

Na zavarovalnicah je prejel zavod l. 1923. za bolniško zavarovanje 156 milijonov dinarjev, za zavarovanje proti nezgodam nad 47 milijonov dinarjev in za delavske posredovalnice okoli 8 milijonov dinarjev. Zavarovanci pa so ostali dolžni na prispevkih nad 95 milijonov dinarjev, kar je znak težke gospodarske krize.

Na podporah je zavod izplačal za leto 1923. nad 110 milijonov dinarjev.

Poročilo našteva dalje razne zgradbe za zavod, za katere je zavod plačal doslej nad 26 milijonov dinarjev. Zdravilišče ima zavod štiri (Kasindol, Brestovac, Jadran na Rabu in Palić pri Subotici). Ta zdravilišča namerava uprava še tekom tega leta znatno razširiti in preurediti v zdravilišče tudi posestvo Klenovnik.

Za sebe pa hoče zgraditi osrednji urad veliko uradno poslopje v Zagrebu, uradna poslopja v Ljubljani in v Belgradu pa bodo kmalu dograjena.

Mi priznavamo trud g. ravnatelja za sestavo letnega poročila, moramo pa povedati, da se nam zdi jako pomanjkljivo.

Mi iz poročila ne razvidimo, koliko zavarovancev ima Slovenija in koliko denarja se steka iz Slovenije v zagrebško centralo. To je pa za nas jako važna stvar. Dalje ne vemo, zakaj ima Hrvatska osem okrožnih uradov, Slovenija pa le enega! Mi tudi ne razvidimo iz poročila, zakaj se zgradba poslopja na Miklošičevi cesti tako zavlačuje in ne vemo prav nič, koliko bo veljalo uradno poslopje v Zagrebu. Dalje prav nič ne izvemo, kam nalaže osrednji urad svoje blagajniške prebitke in po kakšni obrestni meri. Dalje tudi ne vemo, zakaj sede v vodstvih raznih central le eksponenti demokratov in njihovih zaveznikov. Vse to so pa stvari, ki živo zanimajo vse one, ki s svojimi prispevki zavod sami vzdržujejo. Kar pa ni pojasnil g. ravnatelj, bomo počasi pojasnili mi.

Cerkveni vestnik.

e Nov list za homiletiko in katehetiko je omogočen in bo v doglednem času prišel izhajati pod starim imenom »Duhovni pastir« z dodatkom: »List za homiletiko in katehetiko«. Homiletični del namerava v mesečnih snopiščih objavljati za vse nedelje, praznike in razne cerkvene priložnosti po eno izdelano pridigo in več izbranih osnutkov; poleg tega hoče zbirati iz raznih teoloških strok homiletične misli in snovi, prinašati praktična navodila za cerkveno govornišvo ter seznanjati z važnejšo novejšo homiletično literaturo. — Čas, kdaj bo list pričel izhajati, pa je odvisen od sotrudnikov. Ako se bo zbralo dovolj gradiva, izide prva številka z Velikonočjo, sicer pa šele z adventom prihodnjega leta. Pozivljamo torej cenjene gospode sotrudnike, da vpošljejo — v mnogih slučajih že zbrano in pripravljeno — gradivo. Širom Slovenije je mnogo odličnih cerkvenih govornikov, ki bi svojim z delom preobloženim sobratom izkazali zelo velike usluge, ako bi iz svojih zbranih zakladov in iz svojih dolgoletnih izkušenj nekaj zlatih zrn dali v javnost. Tiskane v »Duh. pastirju« bodo njihove besede svoj zveličavni vpliv postotile. Z listom hočemo duhovščini pomagati in jo navajati vršiti najvažnejši Jezusov ukaz: »Pojdite in učite... za uredništvo homiletičnega dela: dr. Greg. Rožman in dr. Ciril Potočnik

Prosveta.

pr Slovenski Pravitelj. Izšel je ravnatelj dvojen snopišč našega pravičnega glasila, ki obsega št. 7 do 11. Široko zasnovana razprava univ. prof. dr. Kreka »Organizacija sodišča po najnovejšem zakonskem načrtu« je v tem snopišču završena. Kot dodatek ji je pridejan zakonski načrt. — Naslednji članek univ. prof. Ujčiča »Umetni splav in cerkveno pravo« je aktualen baš sedaj in prinaša nekaj luči v to vprašanje, ki se po novinah običajno obravnava samo enostransko. Članek B. Romiha o zastopniških stroških zasebnega udeleženca pa je prispevek k vsakdanji kazenskopravni praksi. Poleg književnih in raznih vesti je pridejanih snopišču lepo število kazenskih odločb.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

17. oktobra, petek: Paglavka. Red E.
18. oktobra, sobota: Moč teme. Red C.
19. oktobra, nedelja: Šestero oseb išče avtorja. Izven.
20. oktobra, ponedeljek: Paglavka. Red A.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

17. oktobra, petek: Rigoletto. Red D.
18. oktobra, sobota: V vodnjaku. Cavalleria rusticana. Red B.
19. oktobra, nedelja: Carjeva nevesta. Ljudska predstava pri znižanih cenah.
20. oktobra, ponedeljek: Zaprt.

Iz gledališke pisarne. Za danes napovedana predstava opere »Rigoletto« se radi prehlajenosti in bolelosti nekaterih članov ne vrši. Opera »Rigoletto« se poje prvič v nedeljo, dne 19. t. m. Nocoj se vrši skušnja za predstavo »Rusalka«.

Po odhodu tenorista gospoda Marija Slimenca, ki je odšel na Narodno gledališče v Zagreb, se je naša gledališka uprava mnogo trudila najti njemu vrednega naslednika. Iskala je rešitve tenorskega vprašanja v Belgradu, Zagrebu, Splitu in Osijeku ter v Pragi, Brnu, Plznu, Olumucu, Moravski Ostrovi in Bratislavi. A žal, do danes ni še mogla rešiti povolno tega vprašanja. Da pa si uprava zaigra nadaljni umetniški potek našega opernega repertoarja, je v dogovorih z odličnim slovenskim tenoristom g. Josipom Rijavcem, da bi v sezoni 1924/25 stalno gostoval na našem odru kakor je tudi stalni gost zagrebškega Narodnega gledališča. Gostoval pa bode tudi dr. Makso Moric, ki nastopi tekom meseca novembra zopet na našem odru in ki bode odpel vlogo Manrika v operi »Trubadur«. V tej vlogi je dosegel dr. Moric na Dunaju in Gradcu najlepše uspehe. V najbližjem času pa nastopi svoj angažma na našem odru češki tenorist g. Jiramek, ki v prihodnjih dneh dovrši trenutno enomesečno vojaško službovanje v Pragi.

Ljudski oder v Ljubljani

Nedelja dne 19. oktobra: LEPA VIDA, drama s petjem v petih dejanjih. Začetek ob pol 8 zvečer. Predprodaja vstopnic vsak dan od 5 do 7 zvečer v pisarni Ljudskega odrs (Ljudski dom II. nadst.).

Naznanila.

n Društvo zobotehnikov za Slovenijo vabi svoje člane k izrednemu občenemu zboru, kateri se vrši 18. t. m. ob pol 9 in k sestanku pol ure prej v Prešernovi sobi gostilne pri Novem svetu. Udeležba obvezna. — Predsed.

Družabni klub ima svoj letni občni zbor v soboto, dne 18. t. m. ob 8 zvečer v hotelu Union (v Rožarje) z običajnim dnevnim redom. Vabimo vse člane k zanesljivi udeležbi.

Stalna prosveta ima nocoj ob 8 v Jugoslovanski tiskarni sejo.

Udruženje vojnih invalidov podružnica Ljubljana uprizaro v nedeljo, dne 19. t. m., ob 16. uri v dvorani Katoliškega doma pri Dev. Mar. v Polju tridejansko »Svatba Krevčinskega«. Ker je čisti dobiček namenjen vojnim žrtvam, se nadejamo obilne udeležbe. — Odbor.

Knjigovodski tečaj za svoje članstvo priredi Slov. trg. društvo »Merkur« v Ljubljani, če se oglasi dovolj interesentov. Prijava sprejema do najkasneje 20. oktobra 1924 vsak dan od 6 do 7 zvečer (ob sobotah od 12 do 1 ure popoldne) društvena pisarna Gradisce 17. I. nadstropje.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 305 m n. m. viš.

Normalna barometrska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v °C	Baromet. difer. v °C	Nabo, vetrovi	Padavine v mm
15./10. 21 h	743.4	9.1	0.6	jasno v.	
16./10. 7 h	743.4	4.6	0.3	megla	0.0
16./10. 14 h	743.5	10.3	0.7	jasno	

Zaradi opustitve trgovine
se v manufakturno-modni trgovini JOS. BEDRAC, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12, prodaja, dokler traja zaloga, vse blago po vsaki sprejemljivi ceni. 6399

VAJENEC v trgovino
z meš. blagom se sprejme krepak in zdrav deček z dežele, ki je poleg ljudske šole dovršil kak razred mešč. ali srednje šole. Predstaviti se je osebnostno pri tiskarji Leopold KNEZ v Radovljici. 6449

Kroj. pomočnika
mladega, za malo delo, sprejemem takoj. - Franc STRNIŠA, Fužine 18 pri Ljubljani.

Lepo SOBO z dvema ali eno posteljo oddam takoj. Naslov v upravi lista pod štev. 6434.

CVETLI Viktor Bajt
Ljubljana, Selenburgova ul. 6 - naznanja, da ima veliko izbiro umetnih, žalnih vencev in aranžmajev, žalnih trakov ter crep-pajčolana v vseh barvah. Sveže jubilejske in žalne vence ter aranžmaje - šopke, kakor tudi sveže cvetlice vedno v zalogi. Cene solidne; tudi na drobno. 6410

Insertirajte v »Slovencu«!

Trgov. potnik
se išče za prodajo »Svedin« kemičnih izdelkov proti visoki mesečni plači in proviziji. Nastop takoj. Reflektira se samo na resno in strok. moč. - Pismene ponudbe poslati na

Tvornica »SVETLIN«, Ljubljana - Vegova ulica 2.

Učenka poštenih staršev želi v trgovino z mešanim blagom. - FR. GORŠE, Dravograd. 6346

Iščem STANOVANJE, obstoječe iz sobe in kuhinje v prillitju ali v podprillitju, v mestu ali bližini mesta. Ponudbe na upravo tega lista pod »Stanovanje«. 6427

PERJE
kokoške, račje, gosje in gosji puh, oddaja vsako množino po zmerni ceni trdka
E. Vajda, Čakovec

Objava.

V petek dne 24. oktobra 1924 ob 2. uri popoldne se bo v skladišču Zadrugne zveze na kolodvoru v Celju na javni dražbi prodalo 10.712 kg baškega, nekaj pokvarjenega OVSA. Izklicna cena je Din 2.95 pro Netto za kilogram. Interesenti se vabijo. - Celje, 16. oktobra 1924.

Av gust Drukar, notar.

MERAKL
barve, žrnlla, lake, klt, emajle, čopiče in zamačeno čisti firnež najboljšo kakovosti nudi
Medič-Zankl družba z o. z.
Maribor Ljubljana Novi Sad
podružnica centrala skladišče
Tovarne
Ljubljana - Medvoda.

Mestna hranilnica ljubljanska naznanja pretužno vest, da je njen bivši dolgoletni predsednik, gospod

Ubald Trnkoczy

lekarnar in posestnik

dne 16. t. m. preminul.

Hranilnica ga ohrani v častnem in hvaležnem spominu.

V Ljubljani, dne 16. oktobra 1924.

Gerentstvo
Mestne hranilnice ljubljanske.

Slovenski lekarniški gremij v Ljubljani naznanja vsem svojim članom tužno vest, da je gospod

Ph. Mr. Ubald Trnkoczy

lekarnar v Ljubljani

dne 16. oktobra 1924 izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se bo vršil dne 18. t. m. ob 4. uri popoldne iz evangelijske cerkve na Gosposvetski cesti.

Nepozabnemu vzornemu tovarišu bodi ohranjen časten spomin.

V Ljubljani, dne 16. oktobra 1924.

Ph. Mr. G. Bakarčič,
tč. poslevoedeči II. načelnik.

HARMONIJ
se poceni proda. Lenarčičev sistem na 6 registrov in 5 oktav. Trpežen in zelo dobro ohranjen. Ludovik PETERLIN, organist v Slnedniku pri Medvodah. 6408

POSESTVO
v bližini Vojnika, krasna lega, ob drž. cesti, 18 oraloz veliko, polje prvovrstno, gozd za sekati, lepo gospodar. poslojpe, se iz proste roke prod. - Več se izve v upravi lista pod štev. 6402.

Nudim vpletke (kile) lasne obročke, Barvanje las z Oreal Neno.
M. PODKRAJŠEK
frizer za dame in gospode

Zaman neizmerno hrepenenje po življenju, zaman silna ljubezen do svojih, zaman vse, vse, ker bridka usoda je izsilila grob naši ljubljenci. Bog se je usmilil njenega trpljenja in poklical k sebi

Milico Ilešičevo

profesorico na ženski realni gimnaziji

Pogreb se vrši iz hiše žalosti, Zarnikova ulica št. 9 k sv. Križu v soboto 18. oktobra ob 2 popoldne.

Vsem sorodnikom in prijateljem naznanja to bridko žalujoča

rodbina prof. dr. Ilešičeva.

Ljubljana, dne 16. oktobra 1924.

Fran Bonač: S strmih gorá na morje.

(Dalje.)

Grado, Aquileja, Portogruaro, jadrnice, parniki, galebi, delfini: vse je šlo pred našimi očmi ko sen iz tisoč in ene noči. Ob kitari je pel mlad mornar: »viva il mar! Morje, mogočna božja preproga, pa se je zibalo in svetlikalo, pelo in ječalo, se dvigalo in upadalo, kakor na tisoč in tisoč vrvi in verig prikovana prekrasna zver. Nemci pa so jedli in jedli, pili in pili, nastavliali daljnogleda in se spet mastili: čudovit tek imajo ti severnjaki.

Il campanile di S. Marco! zavpije poleg mene mlad miličnik in že proži on in tovariš desno v rimski pozdrav, nekako tako, kakor je pozdravljaj zmagoviti Cezar svoje stare veterane. Nešteti so te že popisovali, slavna kraljica morja, lagun in blestečih palač, nešteti zaigrali kadilo tvoji lepoti in zapeli stihov nebroj tvojemu Ponte di Rialto, piazza 1. Marco, palazzo dei dogi itd. V zgodnem srednjem veku že je bila tvoja mornarica strah in trepet vseh pomorskih krajev in ž njo si nanosila, Venezia potente, ogromne zaklade v svoje skrite, zavarovane lagune in dvignila ves oni sijaj in bajno krasoto, ki te še vedno obdaja. Mesto je zgrajeno na 117 malih otočjih; veže jih 378 mostov, vmes je razliti 150 kanalov. Namesto voz, avtov in tramvajev vzdržuje promet nešteto parnikov, motornih čolnov, brzodrsečih, elegantnih gondol. - Pojdi na trg sv. Marka, ko sije sonce na ta prekrasni kotiček zemlje in se njegovi žarki odbijajo na brušenem belem marmoru ter lomijo na sijajnem mozaiku pročelja cerkve sv. Marka in se zlati križi bleste: vse življenje te bo spremljal ta pogled. Na torre dell'orologio zabrni poldan, dva kovinasta moža udarjata počasi, slovesno; že štiristoletja in pol točeta vesele in žalostne ure Benečanom; v arzenalu zagrmí top in glej: celi roji golobov zafrtajo po ozračju,

štirikrat, petkrat oblete impozantni trg in koj nato spet mirno zobljejo zrna, nasuta jim od radodarnih rok tujcev in domačinov. »Ecco i quattro famosi cavalli!« razlaga gostobesedni guida in kaže na pročelje cerkve sv. Marka. »Ko so bili vzeti ti konji od Bizantincev iz nekega rimskega slavoloka, se je zrušilo rimsko cesarstvo; ko so bili vdružit ugrabljeni in odpeljeni od naših slavni beneških pradedov, je padlo cesarstvo bizantinsko; ko se jih je Napoleon I. polastil in prepeljal v Pariz, se je zgrudil on sam in beneška republika in ko smo jih mi leta 1917., ko je trkal na naša vrata ošabni Nemec, spravili na varno, se je pogreznilo silovito cesarstvo avstro-ogrsko, nemško in rusko. Čigava roka se bo še drznila stegniti po njih?« zaključí možakar in se ponosno ozre na svojo okolico. Mi Jugoslovani, sem si mislil, gotovo nikoli ne bomo segali po teh štirih čudovitih konjih, ampak delali bomo vedno na to, da bosta Mihel in Jakec, ki točeta ure na tržaškem magistratu, ki stoji na tvoji nasprotni obali, o Venezia, merila pravične ure i italijanskemu i slovenskemu domačemu prebivalstvu. Mesce in mesce bi človek sedel po onih bajnih palačah, pinakotekah, muzejih, cerkvah in užival dela mojstrov pretečenih stoletij. Kako majhni smo mi moderni napram tem velikanom duha, kako smešno naduto vase zaljubljeni in domišljavi.

Benetke uživaj, prijatelj, le iz morja, iz gondole ali pa iz Campanila, razočaran pa boš, če se podaš v notranjost mesta. Klasični smrad, gnjiloba, plesnoba, uprav napolitanska umazanost ti bo vzela vsopozitjo in navdušenost. Prelep, pester šopek so, ki rastejo sredi gnoj in greznice. Rod sam, ki tam prebiva, je že tudi dokaj izmozgan; o beneških krasotah ni več ne duha ne sluha: vse rumeno, zeleno, našminkano, napudrano. V tej sodbi smo si bili vsi edini, ko smo zvečer na trgu sv. Marka Čehi, Nemci, Slovenci in še drugi razpravljali o tem, kar smo bili videli v

Benetkah in uživali benečansko noč ob prekrasnih zvokih 70 mož broječe godbe, ki je tam igrala. »Kaj mislite vi,« nam je dejal star tržaški capitano, »še nekaj generacij in parniki bodo pluli preko Benetk, ki bodo prej ali slej zginile.« - »Za enkrat še ne,« sem odgovoril, »obratno, Benetke uprav sedaj, kakor beremo v časopisih, modernizirajo naprave v luki, da bodo boljše odgovarjale modernemu prometu in da s tem zadajo smrtni udarec nevarnemu konkurentu onstran Adrije - Trstu.« - »Da, da,« je menil stari capitano, »Italija nas je korenito odrešila, pognala razne pijavke nazaj na sever, nam samim pa tudi nastavila nož na grlo. Čest la vie: večni boj za obstanek, za mošnjo, za lastni jaz, il sacro egoismo.«

Mehko, božajoče, kakor pluskanje valčkov ob gondole, je igrala izborna godba V. dejanje Fausta, iz prastarih lož so nam kimali častitljivi patriciji, sem od mosta vzdihljajev je prihajalo kakor težko rožljanje verig, v meni pa je glasno zabrnala domorodna struna:

»Nazaj, nazaj v planinski raj,
kjer biva narod še krepak,
kjer biva narod poštenjak!«

Dočim veje iz vseh sto laških mest častitljiv duh nekdanjih slavni dni, blesteče preteklosti in od te pravzaprav tudi Italija živi, naredi trgovsko nad vse podjetni Milan vtis ameriške delavnosti, neprestano se vrtečega stroja, industrijalne žilavosti in solidnosti. Tu pulsira srce laških tovarnih in veličastni duomo skoro izgine med puhajočimi dimniki, tovarnami, skladišči itd. Nisem imel časa si tu mnogo ogledati. Merkur me je popolnoma zadrnil v svoje mreže, ko sem dunajskemu trgovcu po raznih trgovinah in podjetjih tolmačil razne pogodbe, račune in drugo z milanskimi trgovci.

V Padovi sem ravnotoliko časa ujel, da sem za hip pozdravil velikega ljubljenca

italijanskega ljudstva, sv. Antona, v prekrasni božji stavbi, katero mu je hvaležen narod postavil in že bliskovito drdral z avtom proti Udinam in dalje naprej v ožuljeno Benečijo. V Ronchi sva se s trgovcem ločila in sklenil sem, da, preden odidem v Slovenijo, obiščem znamenite relikvije svetovne vojne.

Med Ronchi in Sagradom leži postajališče Redipuglia, pravzaprav sredi polja. Prelepa nova cesta te popelje do holma, ki je enak naši Trški gori nad Novim mestom. Je to grič smrti, »colle sacro a S. Elia« ali »colle degli eroi«, grič junakov.

Okoli 30.000 italijanskih vojakov počiva na tem holmu, razvrščenih v mogočnih kolobarjih kakor terase okoli hriba, na vrhu velikansk spomenik, s poslikano kapelico v sredini. Človek gleda in strmi. Tu ne kraste palme ali ciprese, vrbe žalujke ali topoli te velikanske njive božje, marveč vsa nešteta raznovrstna bojna orodja, strelni jarki, grudobrani, kaverne, žice, španski jezdecí itd. so z izbrano spretnostjo razvrščeni nad gomilami trpinov. Vsak pokopani vojak ima nad seboj tisto orožje, ki ga je rabil v vojni. Letalec ima nad grobom polomljen vijak aeroplana, kavalerie dolgo sulico z zastavico, bersaglierec svojo čepico z dolgim čopom, miner kos granate itd. Najboljši pesniki Italije so napravili na vse neštete grobove, od generalov pa doli do zadnjega prostaka prekrasne spominske stihe. Venomer in venomer pa se ponavlja povsod la grande vittoria, fratelli redenti. Spodaj v barakah je stalno nastanjena četa 40 mož pod poveljstvom stotnika, ki oskrbuje te velikanske grobišče. Nekateri stvari, kakor čelade, sulice, čepice itd. so celo prevlečene s kovinsko plastjo, v električni kopelji pobakrene, da bodo zdržale pred kraško burjo in ploho. Na tisoče in tisoče sorodnikov, znancev, prijateljev iz cele Italije obiskuje te padle žrtve, prinašajoč jim ogromne vence, šopke najizbranejših rož. Ob raznih prilikah razsvetlujejo veliki žarometi to pokrajino smrti.

Vajenca

poštenih staršev, z dobrimi spricvali, ki ima veselje do pekarske obrti, sprejemem takoj. Vsa oskrba v hiši. - Naslov mojstra pove uprava lista pod številko 6463.

UČENEC

poštenih staršev se sprejme v trgovino z mešanim blagom. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod štev. 6453.

2 čev. pomočnika

se sprejmeta v stalno čevljar-sko delo pri ALOJZIJU KUNSTKU, čevljar. mojstru v Kozjem. - Plačilo po dogovoru. 6486

Praktikanta

z lepo pisavo in 4 srednjimi šolami išče veletvrdka v Ljubljani za takojšnji nastop. Ponudbe pod 370 na upravo.

Gozd

3 orale, v mestnem rajonu, tik ceste, se po ugodni ceni PRODA. - Naslov se izve v upravnistvu »Slovenca« pod štev. 6455.

Krasno STANOVANJE

se zamenja, obstoječe iz več sob, balkona na glavno cesto, kuhinje in vseh pritliklin v prijaznem mestu na deželi z 1 sobo in kuhinjo v Ljubljani. - Ponudbe pod šifro »Zamenjam« na upravo »Slovenca«.

KLOBASE

KRVAVE in JETRNE sveže vsak petek, prodaja Franc SEVER, mesar, ob sobotah na Jurčičevem trgu 3, in ob petkih zvečer v Trnovski ulici št. 2. 6435

Pohištvo

spalne sobe se prodajo po zelo nizki ceni. - Glince 213, gostilna Slamič. 6460

Trboveljski PREMOG in DRVA. - IVANA TREO, Cesta na gor. železnico št. 6.

Enonadstropna HIŠA

gostilna in mesarija s klavnico, ledenico in hlevom, malim vrtom in vsemi premičninami v trgu pred cerkvijo in lep gozd v obsegu 5 oral, se prodajo v Savinjski dolini. - Dopise je poslati na upravo lista pod znakom: »Ugodna prilika štev. 6487.

GOBE in FIŽOL

kupuje SEVER in KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Priden, pošten in trezen hlapec ki ima veselje do konj, dobi službo pri tvrdki AL. & M. ZORMAN, Ljubljana - Stari trg štev. 32. 6464

Kupim HARMONIJO dobro ohranjen. Ponudbe z navedbo cene na naslov: Mila Bajčeva, učiteljica, Karlova pri Vel. Laščah. 6469

Knjigovodkinja

verzirana, katere zanesljivo računa in razume ameriške knjigovodstvo, dobi delo na dom. Reflektantinja v bližini Brežic doma, naj pišejo pod »Točnost« št. 6471 na upravo

Brez posebnega obvestila.

Globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem vest, da je 16. t. m. zjutraj preminul naš ljubljani soprog, oče, tast, ded, svak in brat, gospod

Ubald Trnkóczy pl. Zaszkal

lekarnar, častni kurator evangelijske občine, hišni posestnik itd.

Pogreb nepozabnega se vrši v soboto, 18. oktobra 1924. ob 4 uri popoldne iz evangelijske cerkve, Gosposvetska cesta, kjer leži na mrtvaškem odru.

Ljubljana, Wien, Graz, Little Britain U.S.A., dne 17. okt. 1924.

Rodbine: Trnkóczy pl. Zaszkal, Fidrmuc, Čapek, Gregorič.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Mestna občina mariborska javlja tužno vest, da je njen zaslužni občinski in mestni svetovalec, gospod

Dr. Fran Rozina

odvetnik, predsednik posojilnice v Mariboru itd. itd.

dne 15. oktobra na Dunaju preminul. — Pogreb se vrši v ponedeljek dne 20. oktobra 1924 ob 16. uri izpred Narodnega doma v Mariboru na mestno pokopališče v Pobrežju.

Časten mu spomin!

Maribor, dne 16. oktobra 1924.